

Qui vol un treball que mata?

BENJAMÍ RENOVELL

Les ofertes d'ocupació són cada vegada menys, però l'oportunitat de treballar en condicions insalubres, sense mitjans, sense garanties, acumulant hores i hores de dedicació, i sense poder descansar ni atendre la teua família adequadament, eixes ofertes no decaen. I els voltors que les oferixen confien que la carestia espente a més i més persones cap a les seues trampes d'esprémer vides.

Tot el món tenim dret a viure dignament; tot el món tenim el deure i el dret a treballar. Això diuen les nostres lleis. Però, per quants diners estaria una persona disposada a treballar i perdre al mateix temps la vida, o quedar irremediament lesionada després d'una dècada o dos de serveis? Sobretot tenint en compte que lesionats o morts ja no podrem treballar. Sabent que l'assistència sanitària no ens rehabilitarà si no tenim molts diners. I que la resta de la nostra vida com a persones dependents serà molt difícil si no som milionaris, perquè els drets socials de les persones dependents s'estan anul·lant. Doncs, per quants diners estarien les persones disposades a arriscar les seues vides? Deurien de ser per molts. Per milions.

Potser els xiquets siguen els que ho tenen més clar. I per això ens trobem a molts d'ells que només volen ser futbolistes d'elit. Però els altres xiquets i xiquetes amb altres preferències i totes les persones adultes què fan? Principalment es desesperen. Les estadístiques oficials de l'OCDE i d'organismes estatals ens diuen que s'ha disparat el consum d'ansiolítics i antidepressius. I com les ofertes de futbolista d'elit no abunden ens trobem amb quasi mig milió de jòvens amb formació especialitzada treballant fora de les nostres fronteres, en països on no cal ser futbolista perquè el treball no et costa la vida. I ens trobem també amb sis milions de persones aturades. I amb quasi dèset milions de persona que sí que treballen. Encara que segons l'INE més de tres milions ho fan botant d'un contracte a un altre. I moltes d'eixes persones en treballs sense les condicions de

seguretat i salut necessàries per a garantir que puguen seguir així fins a la seua vellesa. Clar que ... qui arriba a la vellesa treballant? Poques persones, per descomptat. Les ofertes més habituals solen demanar gent jove i a més experimentada. O siga, mirem per on mirem, la major part de les persones es troba en un atzucac. O en un embut de què només poden esperar destrets.

Les estadístiques oficials de l'OCDE i d'organismes estatals ens diuen que s'ha disparat el consum d'ansiolítics i antidepressius

Ara que s'aproxima el dia mundial de la salut i la seguretat en el treball, 28 d'abril, el poble valencià hem de reflexionar sobre les penoses condicions que se'ns volen imposar a la classe treballadora. I hem de decidir, de la mateixa forma que cada vegada més gent està decidint, si abans es deixar-nos la salut i la vida en treballs penosos que no ens permeten ni tan sols construir un futur amb les nostres famílies, abans de fer açò no preferim organitzar-nos, crear xarxes solidàries que compreguen totes les persones - dones, hòmens, immigrants, persones discapacitades -, protestar, mostrar el nostre rebuig, defendre'ns i potser inclús atacar. Perquè, qui vol un treball que mata?

MANIFEST

Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball

28 d'abril de 2014

El tema del Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball per a 2014 és «La seguretat i la salut en l'ús de productes químics en el treball». Els productes químics són essencials per a la vida moderna, i continuaran sent produïts i utilitzats en els centres de treball.

A tot Europa, milions de treballadors estan exposats a substàncies perilloses en el seu lloc de treball i la falta de control dels riscos associats pot perjudicar la salut de les persones de molt diverses formes.

La legislació europea estableix les obligacions dels empresaris quant a la gestió d'aquests riscos, i empresaris i treballadors disposen d'una ingent quantitat de documents orientatius, encara que cal obrir conformement a aquests si es vol protegir la salut dels treballadors.

D'acord amb una investigació recent, el 19% dels treballadors de la Unió Europea declara estar exposat a vapors tòxics durant una quarta part o més del seu horari laboral, mentre que el 15% dels treballadors ha de manipular substàncies perilloses com a part del seu treball quotidià.

Si no es gestionen adequadament els riscos d'utilitzar substàncies perilloses, la salut dels treballadors es pot veure perjudicada de diverses formes, i els efectes poden incloure des d'irritacions lleus dels ulls i la pell fins a asma, problemes reproductius, patologies perinatals i càncer. Aquests efectes es poden deure a una única exposició breu o a múltiples exposicions, i l'acumulació a llarg termini de substàncies en l'organisme.

Les empreses de la Unió Europea estan obligades per llei a protegir els seus empleats dels danys provocats per les substàncies perilloses al seu lloc de treball. Les empreses han de realitzar avaluacions de riscos i adoptar mesures basades en aquestes. La legislació també conté disposicions sobre la identificació i l'etiquetatge de milers de substàncies diferents registrades en el mercat de la UE.

L'estrés és el segon problema de salut relacionat amb el treball que més freqüentment es denuncia a Europa i, junt amb altres riscos psicosocials, es creu que representa la causa de la pèrdua de més de la meitat (50-60 %) de les jornades de treball. Un entorn de treball psicosocialment advers pot tindre importants efectes negatius en la salut dels treballadors.

Els riscos psicosocials existeixen en qualsevol lloc de treball, però es poden avaluar i gestionar satisfactòriament fins i tot si es compta amb recursos limitats. Les campanyes dutes a terme proporcionen suport i assessorament als empresaris i treballadors quant a la gestió de l'estrés relacionat amb el treball i els riscos psicosocials i fomenta l'ús d'eines pràctiques d'ús senzill per a facilitar el procés de la prevenció i el posterior tractament.

La responsabilitat última de la gestió dels riscos correspon a l'empresa i a la seua alta direcció, però els esforços estaran condemnats al fracàs si els treballadors no participen activament.

A mesura que es perllonga el període de crisi econòmica global que va arrancar en

2008 es van sentint més veus que indiquen que la situació en la qual ens trobem no és un parèntesi després del qual tornaran a recuperar-se els ritmes de creixement i els drets socials i laborals es volatilitzen per les retallades i les polítiques d'austeritat. El que en un començament es va presentar com un moment d'excepcionalitat passatgera, finalment, s'ha revelat com la imposició d'un nou programa econòmic, social i laboral a què la classe treballadora i la ciutadania en general s'hauran de resignar. El sector financer per a completar la implantació d'un model d'acumulació d'apropiació d'aquells serveis públics bàsics que garantien la protecció social i dels drets laborals i ciutadans conquistats al llarg de dècades. En definitiva, un model que garanteix els beneficis a les elits a costa de la qualitat democràtica de les nostres societats.

Les polítiques d'austeritat imposades per la Comissió Europea i la troica als governs europeus, i especialment als de la perifèria del continent, han transformat el nostre país en una onada de retallades de serveis públics bàsics, de privatitzacions i en una reforma laboral que ha deteriorat greument el dret a la negociació col·lectiva en les empreses i està aconseguint que el model precari es configure com a hegemònic en l'estructura sociolaboral espanyola desplaçant l'ocupació estable, amb drets i salaris dignes. El que presenten els tecnòcrates de la troica com un inevitable paquet de mesures per a eixir de la crisi no és més que l'aposta ideològica del neoliberalisme i la imposició als països perifèrics d'Europa d'un model productiu i de relacions laborals que desmunta l'Estat social, democràtic i de dret, i ens acosta a un país bananer i de servei de les multinacionals espanyoles i estrangeres.

En aquest precís moment, la salut laboral s'ha convertit en un dels objectius que està en el punt de mira de les elits: el dret a la seguretat i a la salut en el treball, un dels objectius centrals de les polítiques socials europees, hui és considerat un obstacle que cal superar per a augmentar la competitivitat de l'economia europea. Aquesta argumentació no solament se substancia en un descens de les inversions en polítiques preventives en les empreses, en els organismes públics i semipúblics que llastren la nostra seguretat i salut per les modificacions legislatives imposades.

Aquesta deriva desreguladora va fer els primers passos a Europa a mitjan dècada passada, però va accelerar la seua escalada amb l'arribada de la crisi econòmica. Des de 2002 l'instrument utilitzat amb aquest efecte ha passat a anomenar-se Estratègia, i encara que segons el parer del moviment sindical europeu continua sent una eina imprescindible per a aconseguir el propòsit de l'harmonització, lentament està patint un desgast en la seua concepció. Des de

2011 la Comissió Europea està aprofundint en aquesta línia plantejant els seus dubtes sobre la necessitat d'una Estratègia Europea de Seguretat i Salut en el Treball en un context de crisi econòmica i afirmant que la prioritat ha de centrar-se a alleujar les empreses de la càrrega administrativa de la legislació vigent. La desocupació s'utilitza com a element de xantatge per a desplaçar la salut dels objectius centrals de les polítiques comunitàries.

Però el gir de rosca que finalment ha ajustat totes aquestes polítiques és que la Comissió Europea publicara el 2 d'octubre de 2013 el programa REFIT (Adequació i eficàcia de la normativa: resultats i pròximes etapes), un document que sota el paraigua de conceptes com la "regulació intel·ligent", "simplificació legislativa" o "reducció de la càrrega reguladora", oculta una de les majors agressions conegudes contra la protecció social i del medi ambient, la salut i seguretat dels treballadors, els drets d'informació i consulta i el diàleg entre treballadors/es amb els seus ocupadors/es. En matèria de prevenció de riscos ha comportat, entre altres conseqüències, la decisió de no impulsar nova legislació en matèria de salut laboral en el que resta de govern a la Comissió, la qual cosa suposa paraitzar les dues principals iniciatives legislatives compromeses en la vigent Estratègia Europea, com són la revisió de la Directiva de Cancerígens i l'aprovació de la de Trastorns Musculoesquelètics, i no traslladar a text articulat acords sectorials signats en el marc del diàleg social europeu.

Les polítiques del govern espanyol, inserides en aquest corrent ideològic i la màxima expressió del qual és la reforma laboral de 2012, es veuen reflectides en qüestions de salut i seguretat en el treball amb la presentació de l'avantprojecte de reforma de llei de mútues el desembre del passat any. L'aposta del govern és la de configurar les mútues com a úniques entitats capaces d'assumir la gestió de les noves prestacions de la Seguretat Social i es fa per una suposada major eficàcia en l'aprofitament dels recursos públics, afirmació farcida d'ideologia neoliberal i que es desmunta amb només llegint els informes del Tribunal de Comptes o tenint en compte el tremend subregistre de malalties relacionades amb el treball que acaben derivant-se als serveis públics de salut com a malalties comunes (un descens acumulat de prop del 28% de les malalties professionals notificades des de 2008). La desaparició del concepte "prevenció" del Fons de Rehabilitació de les Mútues redueix de manera significativa la seua competència preventiva i demostra l'afany mercantilista de la reforma. La vinculació dels recursos públics generats per les contingències professionals a les polítiques públiques en matèria de prevenció han suposat importantíssimes reduccions de sinistralitat que hui dia corre el perill

de repuntar (ja s'aprecien significatives ralentitzacions del descens de la sinistralitat, tant en termes absoluts com en índexs d'incidència, en tots els sectors quan no importants increments com el cas del sector serveis).

Però potser és la gestió de la Incapacitat Temporal per contingències comunes, que dóna capacitat a la mútua per a proposar l'alta sense existència d'acte mèdic i que concedeix la consideració de silenci administratiu positiu davant l'absència de resolució expressa del metge del sistema de salut, l'element que demostra de manera més palpable el caràcter economicista d'unes polítiques fonamentades que eliminen el dret al restabliment de la salut barata els interessos econòmics de les empreses i que es basen en pressuposts falsos, en aquest cas una suposada pèrdua de competitivitat deguda a uns elevats nivells d'absentisme que la realitat ens indica que són similars als dels països del nostre entorn.

Per açò demanem, DES DE LA CONFEDERACIÓ INTERSINDICAL:

- Retirada d'aquells elements lesius per als treballadors del text de projecte de reforma de la llei de mútues.

- Una millora en la normativa de malalties professionals que amb l'objectiu de reduir el seu subregistre, facilite els processos de reconeixement i actualitze el seu llistat d'acord amb les últimes investigacions científiques.

- L'aprovació de l'Estratègia Espanyola de Seguretat i Salut en el Treball 2013-2020 incloent-hi objectius precisos de reducció de la sinistralitat, aflorament de malalties produïdes pel treball i d'equivalència de la protecció independentment del tipus de relació laboral.

- Manteniment de les inversions públiques i privades en matèria de prevenció de riscos laborals.

El dia 28 d'abril ens recorda que SENSE LLUITA, SENSE UNIR LES NOSTRES FORCES, CAMINANT JUNTS/ES, PODEM ACONSEGUIR UN MÓN DEL TREBALL QUE PORTE A LES NOSTRES VIDES LA SALUT QUE ÉS EL NOSTRE BÉ MÉS PRETAT.

LA CONFEDERACIÓ INTERSINDICAL CAMINA SEMPRE AL TEU COSTAT!